

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“

№ 5-6 (136-137)

Нядзеля 8 лютага 1953 г.

«Свабода непадзельная»

ПРЫКРАЕ РАСЧАРАВАНЬНЕ ДЛЯ ЦЫНИКАУ И СНОВАУ ЗАХАДУ

Калі рэспубліканская партыя, а галоўна сініншні міністар замежных спраў ЗША Фостэр Даллес восеньню мінулага году ішо ў выборы пад лёзунгам вызвалення паняволеных бальшавізмам народу, дык на Захадзе, а ў першую чаргу ў Заходний Эўропе, пераважаў пагляд, што гэта толькі перадвыбарны прапагандовы гэст, зроблены па тое, каб здабыць галасы тых мільёнаў Амерыканцаў, якія паходзяць з заезней заслоны. Ангельшчына І Францыя, як і нааугл эўрапейскі Захад, які ў сваім зматырлізаваны й інтелектуальным цынізмем падупаў маральна, якія мог зразумець і паверыць, каб Амерыка магла здабыцца на такую маральну сілу ѹ ідзіную над ім перавагу ды ўзяць на сябе ціжар на толькі абароны яшчэ вольнага свету, але ў вызваленіи народу паняволеных.

Тымчасам апошнім выпадкі паказалі, што лёзунг вызвалення, высунутыя рэспубліканцамі пад час выбара кампаніі, былі сур'язнымі й трывальні. Гэта ў першую чаргу пацвердзіла інагурацыйная прамова прэзыдэнта Айзэнгаўера, якую ён сказаў 20 студзеня сёлета перад Капітолем, складаючы прэзыдэнцкую прысягу, а таксама прамова міністру замежных спраў Джона Фостэра Даллеса, сказана ім перад камісіяй замежных спраў сенату, у якой, перад ягоным зацверджаннем на новым становішчы, быў змушаны падаць галоўны лініі свайго замежнай палітыкі.

Абедзіве прамовы важныя яшчэ і тым, што ў іх былі ўжо да некаторай меры спрэцізаваныя галоўныя прынцыпы вызваленай палітыкі, тады калі падчас выбарнай акцыі гаварылася аб гэтым багульні туманіна, як і тым, што палітыка вызвалення ў вадзельных прамовах была значна болей заакцэнтаванай і ў вагульных камплексе замежных проблемаў высунутая на іхнае чало, як праблема першадрадна га значна.

Другім важным маментам ёсьць тое, што, як дастактова паказвають сусідныя амэрыканскія грамадзянства да абвешчаных прэз. Айзэнгаўерам і міністрам Даллесам новых палітычных прынцыпаў ужо дасыпалі ўзяўляещыя перакананай у іхнай канечнасці. Гэта, якія глядзячы на прамову Кеннана, аўтара дасонсленія палітыкі «кантэйнменту» (паўстрыманія) і фанатычнага абаронніка адзінства ў непадзельнасці расейскай імперыі, які выступаў пасля Даллеса перад сенатам і намагаўся пераканаць яго ў нерэальнасці ў шкоднасці ўсходзенія.

Другім важным маментам ёсьць тое, што, як дастактова паказвають сусідныя амэрыканскія грамадзянства да абвешчаных прэз. Айзэнгаўерам і міністрам Даллесам новых палітычных прынцыпаў ужо дасыпалі ўзяўляещыя перакананай у іхнай канечнасці. Гэта, якія глядзячы на прамову Кеннана, аўтара дасонсленія палітыкі «кантэйнменту» (паўстрыманія) і фанатычнага абаронніка адзінства ў непадзельнасці расейскай імперыі, які выступаў пасля Даллеса перад сенатам і намагаўся пераканаць яго ў нерэальнасці ў шкоднасці ўсходзенія.

ЧАН-КАЙ-ШЭК МАЕ ВОЛЬНЫЯ РУКІ

У сваім пасланыні г. зв. «Стан дзяржавных спраў», адчытаны 2 лютага сёлета перад злучанымі абедзівіма палатамі амэрыканскага Кангрэсу, прэзыдэнт Айзэнгаўэр падаў да ведама, што ён адхіліў абвязвавочы дагэтуль загад, дадзені ўжо ў Беларусі. Труманам 7-му амэрыканскому венснаму флётуту, изўтраплізаваць востраў Фармозу. Загад быў прэз. Трумана мей на мэце перашкодзіць войскам Чан-Кай-Шэка атакаваць камуністычны Кітай. Прэзыдэнт Айзэнгаўэр заявіў, што паколькі чырвоны Кітай бяроў дзел на карыйскай вайне і паколькі пераговоры ў Панамунджене з вінікамі камуністычнай дзяржавы ўзялілі загад, дадзені ўжо ў Беларусі. Труманам 7-му амэрыканскому венснаму флётуту, изўтраплізаваць востраў Фармозу. Загад быў прэз. Трумана мей на мэце перашкодзіць войскам Чан-Кай-Шэка атакаваць камуністычны Кітай. Прэзыдэнт Айзэнгаўэр заявіў, што паколькі чырвоны Кітай бяроў дзел на карыйскай вайне і паколькі пераговоры ў Панамунджене з вінікамі камуністычнай дзяржавы ўзялілі загад, дадзені ўжо ў Беларусі.

Міністар Даллес перасыпрагае Эўропу. Міністар замежных спраў ЗША Джон Фостэр Даллес скіраваў спешныя апэлі да ўрадаў Захаду. Гэта, якія прысыпешылі працу задзіночнай Эўропы, перасыпрашы, што ў праціўным выпадку Амэрыка зменіцца палітыку ў дачыненіі да Захаду.

Новыя выбарны закон у Італіі. Прадстаўлены прэм'ерам дэ Гасперы праект новага выбарнага закону у Італіі быў прыняты парламентам бальшынствам 332 галасаў супраць 17. Калі 200 дэпутатаў галасаў супраць 17. Калі 200 дэпутатаў галасавала падтрыміць гэты закон, што мелі права голасу.

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE“

ГАЗЕТА ВЫХОДЗІЦь РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 50 Н. ФЭН.

ГОД ВЫДАНЬЯ 7

Савецкі ці расейскі антысэмітізм?

Пасля ведамага працэсу группы Сланскага ў Празе паявілася шмат розных каментараў у заходня-эўрапейскім прэсе. Амаль без выключчыні ўся прэса зарыагала на гэуну судовую камэдью чырвонай дыктатуры з вялікім абуразнінем, шукаючы адначасова ейных глыбайшых прычынай. Той факт, што паміж засуджанымі было адзіннадцаты жыдоўскага паходжанія, выклікаў саўмі разнайскіх прыпушчэнні. Гэта тым больш, што пасля выдаленія Троцкага і ведамага працэсу «трацкістў» у 1937 годзе, дзе злажылі свае галовы правадыры рэвалюцыі, такія, як Зіноўеў, Рыкаў, Каменеў, які было выпадкаў вялікіх працэсаў, у якіх бальшынія абінавачаных была-б жыдоўскага паходжанія.

Да працэсу Сланскага даходзіць яшчэ аршт і хуткі працэс савецкіх лекараў, зноў-жа бальшынія якіх жыды. У пошуках за запраідзаныя прычынай працэсаў амаль кожная заходня-эўрапейскай газета намагалася даць сваю развязку і свае саскія меркаваныні. У вясна-

ным, калі памінучы розныя адценіні даўных ім выяснянін, яны ўсе клалі націск на наступнае: філіт бальшавікоў з музулманскімі съветамі, які, паміма вялікіх намаганняў савецкіх агенцтваў, хранічнай няздарнасці каліяняльных дзяржаваў у развязаны завостраных нацыянальных праблемаў і даволі нацягнутых дачыненій паміж імі й Захадам, гравітующу у сваіх бальшынія якраз у бок апошнія; імкненне прыпадацца на Немідам; нутраныя інтыгі паміж партыйнымі кадыкамі ў Савецкім Саюзе; ліквідацыя апошніх съвадак забойстваў Жданава на загад Сталіна, дадзены гэтым-же самым лекарам; падрыхтоўка шырэйшага працэсу дзеля ліквідацыі найбольш упływowых адзінак жыдоўскага паходжанія, якія включаючы нат Кагановіча і Борыса. Я на маю намеру выклікаць сумліў ў іхнай правильнасці ані зь імі дыскутаваць. На мой пагляд усе яны зъяўляючыся падыходадобнымі і на выключчана, што ёсць гэта маюць на мэце перфідных арганізатаў такіх працэсаў. Аднак аснаўнія прычыны ляжаць шмат гльбь.

Успоміненыя прычыны зъяўляючыся магчымы пабочнымі, якія хоць асянчылі крэмлёўскую валадары коштам жыдоўскай крэвы. У вяснаўным новым хвалі антысэмітизму ў Эўропе, бо працэс Сланскага ў савецкіх лекараў, які ўжо падрыхтоўваеца, зъяўляеца пачатковай ігнонізмай, нічым, на мой пагляд, ня розніца ў сваіх матывах ад няднага яшчэ нямецка-фашистской. Розніца толькі ў тым, што Гітлер аўгаві выразна вайну жыду, не старуючыся гэта закамуфляўваць съветам. Сталін-жа, хоць родзіць тое са мае, але ў «рукавічках» і пры тым налагаючыся зъбіца сякі-такі палітычныя кадыкі. Ці можа зрадзіцца раптойна антысэмітізм у народзе, які ніколі гісторыя ня бывала антысэмітічнай? Странецы! Ці дапушчальны ён сябрам прыкладам, у Францыі, Ангельшчыні ЗША, Канадзе, Бэльгіі і г. п.? Згаразджаючыся спадзяваныя інгатыўнасць аказаў, што ЗША ў вялікай меры зъяўляючыся адказнымі з цяперашняе цяжкое палажэння ў Эўропе дзеля таго, што яны дапусцілі Саветы да заняды Усходніх Нямеччын. На сабраныні амэрыканскага даследавальнага інстытуту ён заліў даслоўна: «Амэрыка, якія два разы ў бедзельных сусветных войнах два гады за позна інтарэзньяла».

Маршал Джуін абвінавачвае амэрыканскую стратэгію. Галоўнамадануючы пакты французскі маршал Джуін заявіў, што ЗША ў вялікай меры зъяўляючыся адказнымі з цяперашняе цяжкое палажэння ў Эўропе дзеля таго, што яны дапусцілі Саветы да заняды Усходніх Нямеччын. На сабраныні амэрыканскага даследавальнага інстытуту ён заліў даслоўна: «Амэрыка, якія два разы ў бедзельных сусветных войнах два гады за позна інтарэзньяла».

Генеральна нацыяналізацыя ў Усходніх Нямеччын. Усходні-бэрлінскіе радиё паведаміла 25 студзеня, што палітбюро камуністычнай партыі ўзяло земнікі збройных сілай Атлянтычнай пакты французскі маршал Джуін заявіў, што ЗША ўзяло земнікі збройных сілай Атлянтычнай пакты французскіх батальёнін, які будзе прыступае да зарганізавання адзінага супрацьлётніцкага батальёнін, які будзе стацыянарована на востраве Гоккайдо, што ляжыцца на ўсходнім боку Сахаліна. Апрача гэтага на гэтым-же востраве ўжо цяпер стацыянаруе адзін батальён амэрыканскіх зынішчальнікаў, якія мае заданне забяспечыць японскую тэрыторыю.

Маршал Джуін зъяўляеца амэрыканскімі савецкімі самалётамі. Савецкія самалёты апошнім часам некалькі разу нарушылі японскую тэрыторыю.

У сувязі з гэтым японскі ўрад прыступае да зарганізавання адзінага супрацьлётніцкага батальёнін, які будзе стацыянарована на востраве Гоккайдо, што ляжыцца на ўсходнім боку Сахаліна. Апрача гэтага на гэтым-же востраве ўжо цяпер стацыянаруе адзін батальён амэрыканскіх зынішчальнікаў, якія мае заданне забяспечыць японскую тэрыторыю.

Генеральная нацыяналізацыя ў Усходніх Нямеччын. Усходні-бэрлінскіе радиё паведаміла 25 студзеня, што палітбюро камуністычнай партыі ўзяло земнікі збройных сілай Атлянтычнай пакты французскіх батальёнін, які будзе прыступае да зарганізавання адзінага супрацьлётніцкага батальёнін, які будзе стацыянарована на востраве Гоккайдо.

Зменшаные сіброві камуністычнай партыі Францыі. Камуністычнай партыі Францыі, якай калісці была наўмада, зноў-жа наставілі сініяя зънінгя на антысэмітізму, якія не адбыўся-б, калі-б чэскі народ быў вольны ад маскоўскага ярма. Прычына сінінгя на антысэмітізму ляжыцца не ў камунізме, не ў бальшавізме, а ў нацыянальной расейскай форме бальшавізму. Гісторыя XIX стагоддзя дае падыходадобныя гэтым-же востравам.

Пераследаваныя жыды ў Гішпаніі былі змушаныя шукаць сабе прытулішча далей на Усходзе. Польшчы, Вялікія Княстве Літоўскіе (Беларусь), ведамае з сваім рэлігійным талеранцізмам, і Украіна прынялі жыдоўскіх магчымасці і псыхікі чэскага народу і ён ніколі не адбыўся-б, калі-б чэскі народ быў вольны ад маскоўскага ярма. Прычына сінінгя на антысэмітізму ляжыцца не ў камунізме, не ў бальшавізме, а ў нацыянальной расейскай форме бальшавізму.

Генеральная нацыяналізацыя ў Усходніх Нямеччын. Усходні-бэрлінскіе радиё паведаміла 25 студзеня, што палітбюро камуністычнай партыі ўзяло земнікі збройных сілай Атлянтычнай пакты французскіх батальёнін, які будзе прыступае да зарганізавання адзінага супрацьлётніцкага батальёнін, які будзе стацыянарована на востраве Гоккайдо.

Саветы выкрайваюць шпіёнаў. Цэнтральны камуністычны ворган «Правда» падаў да ведама, што цэлы рад высоцкіх урадаўцаў пад камуністычнай акупацыяй, адбыліся 25 студзеня разы вольныя і агульныя выбары. Спасірод куйбышаваў быў атручаны на службе замежных імпэрыялістых.

Першыя выбары ў Ветнаме. Ува ўсіх частках Індакитаю разам з падпрадкаўнікамі Францыі Ветнамам, якія не знаходзяцца пад камуністычнай акупацыяй, адбыліся 25 студзеня першы раз вольныя і агульныя выбары. Спасірод куйбышаваў быў атручаны на службе замежных імпэриялістых.

Саветы выкрайваюць шпіёнаў. Цэнтральны камуністычны ворган «Правда» падаў да ведама, што цэлы рад высоцкіх урадаўцаў пад камуністычнай акупацыяй, адбыліся 25 студзеня першы раз вольныя і агульныя выбары. Спасірод куйбышаваў быў атручаны на службе замежных імпэриялістых.

Саветы выкрай

СЛУЧЧЫНА

(Заканчэнне)

алівак, які ўжо ў канцы ліпеня вы- сяльваюць і служаць вісковай моладзі, амбежаваным. Зусім другое палажэн- бо старэйшыя людзі, асабліва жанчы- ны, прытым калі ў сім'і былі памёр- паслья правядзеніны калектывізацыі.

Кажды год у Случчыну прыняжджае- ужываныя яблыкаў. У садах Случчыны

многіх розных агентаў, асабліва з Пе-

ны знойдуцца самыя ўстойлівія і дой- гатрываўшыя сарты яблыкаў, якія тут

называюць цыганамі, бо яны амаль чор- бульбы. Агенты кантуравалі паміж са- наўга, давалі прэміі старшыням галасаў,

ўраджаю, маюць добры і прыемны каб дастаўці што-небудзь галоднымі ра- смакам. З вонкавага выгляду, смаку ѹ ботнікам і службоўцам. За гародніну

араматнасць высокую славу таксама добра плаці, а раннія скарасцелай

шы з глядзішча на сваю якасць на заливалася ўдава. І ўзапраўды, з кал-

ўступаюць навет лепшым паўдзённым гасаў Случчыны гародніны вывозілася

сартом, гэта — раннія спасаўка, са- пежанка, вынёўка і розныя бэрзы. Але

коў, капусты і раннія бульбы.

Случчакі ганарацца сваю Случчакі ахвотна займаліся пчала-

цудоўна «слуцкаю бераю». Такі і ёсьць водзтвам. Хоць лясоў тут і мала, затое

чым і ганарацца. У гэтай грушы як-і

адбліася ўся Случчына: яе багатыя ма- гутныя сокі зямлі, прыемны кімнат

і ўпартая праца слуцкіх садаводаў.

Случчакі араматычная, прыемна- сакавіта, мае непараўнаныя смака- віны якасці, яны ѹроце павольна раста- пакідаючы на доўгі час вельмі прыем- нае пачуццё і смакаве задаваленіе.

У чалавекі арганізм бера ўносіць ба- дзэрасць і асалоду, чым стварае добры

выгодным. Случчакі ахвотна разьвіваю- настрой. На гэтую грушу ѿй заўсёды

ся з нярэнтабільным вульём-кало-

вялікі попыт, яна заўсёды была каши- дай, заменяючы яек Даданаўскім ра-

мовым або вульём іншай състэмы. І

яла дзяржава. Вось-же з гэтай пры-

кратай і прыемнымі пачастункамі у хадзе з другіх прычынаў у Слуцкім паве- це

разьвівалася пчаластрва. Случчакі

іншых падпрыемстваў. Ня было на

Случчыне ні крахмальных, ні сушыль-

суродзічы, бо зразумеў, што прыніцьце

самазвана Гулай, паміж пчалы і садаводамі для садавіны і гародніны,

зайшоўшы ѹ вадну фруктовую краму гародні і некаторых палівных культу-

на Неўскім праспэкце, ён заўважыў, што паляпшила справу, было больш

выгодным. Случчакі ахвотна разьвіваю- настынны выпадак. Якшо ѿ старыя гаспадары добра разумелі, што почлы

больш за 20.000 залатаў рублёў у год.

Да першай сусветнай вайны былі ѿж- добра пастаўлена сыраварэнне. Зроб-

леныя паводле рэцепту галандзкіх сы-

равараў, тоны сырьа адпраўляліся з

Случчыны на Захад і ѿ Варшаву. У ча-

сы Энту на Случчыне шпарка разьві- валася сельска-гадаранская карапра-

цыя, у прыватнасці — малочная та-

варысты, якія Случчакам асабліва па- дабаліся. Але калектывізацыя ѿсе гэтыя

меры прыпрымела пачынку.

Для перапрацоўкі зборожжа ѿ павеце

працавала некалькі добрых млыноў- паравікоў. Фактычна гэта былі камбі-

наты. На гэтых млынох, апрача памолу

зборожжа, былі крупарні, сукнавалкі, про-

цы для вырабу алею, цыркулярыя пі- лы і навет гатарных станкі для рась-

плюўкі дошчак. Гэтыя камбінаты былі

вельмі зручнымі падпрыемствамі, пры-

бытковымі для собысніку і выгоднымі

чиеснікі для насельніцтва.

Шырокая распаўсюджаная была на Случ-

чыне яблыкаў шыпшак. Савецкі рэжым па-

абходзіцца без вадаўма, мае дойную

закупліяліся ѹ местачковых агародні- каў. Сляння на лічылі патробым тра-

цікі час на гэтую справу. І ўзапраўды, ку, бо з двара яна нікуды ѿ школу на дастаўку,

пры адсутнасці буйных гарадзкіх па- лаіць, хоць слаба паддаеща адкорму,

зайшоўшы да першай сусветнай вайны.

СЛЬЧЫНІ. Можам прыступіць, мусье рэгістратар.

Учора мы з большага прайшлі аддзел прывітання, ся- гонняня павінны іх паўтарыць болей стала. Як вы прыви- таецце, спаткаўшы Немца?

МІКІТА. Гута моргэн, гэр гэрманіш!

СЛЬЧЫНІ. Добра! А цяпер, як прывітаеце, спаткаўшы

Немку?

МІКІТА. Гута тахт, балабоста прусіш!

СЛЬЧЫНІ. І зусім не балабоста, а фраў. Паўтарэце:

фраў, фраў.

МІКІТА. Фраву, фраву, фру... фруву, фраву-ву...

СЛЬЧЫНІ. Добра! А як вы прывітаеце, спаткаўшы

вось такое (паказвае) малое немчанé?

МІКІТА. Шабас гут, гэр кіндэр фатэрлянд, меджду

протчым!

СЛЬЧЫНІ. Ой, куды вы заехалі, куды вы заехали?

Толькі на шабас, а... (Далёкі стук у дзвіверы зь лева.

Сльчыні, ускочыўшы). Нехта ці нешта, здаецца, недзе

як-бы стукае?

МІКІТА. А праўда, меджду протчым, стукае. Можа

жо гэр гэрманіш?

СЛЬЧЫНІ. Усякі стук мяне нэрве: не магу спакойна

выкладаць лекцыю. Пакуль што, маю гонар выйсці. За-

ўтра пачнем прывітання навыварат. (Хапае шапку і зьні- ка ѿ дзвівероў з права).

МІКІТА. (У сълед Сльчыні). Да мілага спаткання! (Да

Гануля). Меджду протчым, мамаша, мабыць, папраўдзе

Немец стукае, бо далікатна. Ідзэце, адчыніце дзвіверы і

крыху прытрымайце яго, пакуль я пераадзенуся, бо, чаго

добра, прыйшоў на работу хапаць. (Выходзяць абое, па-

зайшоўшы да першай сусветнай вайны).

МІКІТА. (Варочаеца пераадзеты папажарніцку з кас-

кай на галаве, з тапаром пры поясі і з жалязякамі, што

лазіць па слупах, пры нагах. Становіцца ѿ позу і напівае).

Гусар на саблю опрайася,

В глубокай горэсці стоял...

(Уваходзяць Гануля і Немец у вайсковай форме).

З ЎЯВА XVIII

МІКІТА — НЕМЕЦ — ГАНУЛЯ

МІКІТА. (Бяручу «пад казырок» і нізка кланяючыся). Гута моргэн, гэр гэрманіш. (На бок). Абач, абач, і Немцы

адзялоўшы ѿ вас папрасіць у гэту манерку

трохі вады?

НЕМЕЦ. Ці ная можна ѿ вас папрасіць у гэту манерку

трохі вады?

У КЦАБ-е і далей трашчыць

Ад 17 да 29 студзеня ўключна адбы- гэты свой кампраміс потым навонікі вы- ваўся ѿ Мюнхэне чарговы пленум яснялітым, што быццам не хацелі браць

КЦАБ-у, на якім дайшло да драматыч- на сябе адказнасці за развал арганіза-

свакіх між расейцамі і нерасейца- цыў(?)!

Аб атмасферы, пануючай у КЦАБ-е,

кцабаўская прадпрыемства. Пайменна, можа яшчэ сьветчыць і той факт, што

на парадку дна, по бацькі падчас пленуму Расейцы сабе, а нерасейцамі

істотнага хадзьбы падчас пленуму

Расейцы, як ведама, на аснове «парытэ-

рыканскага Камітэту адмірал Стывенс

ту» маюць статуту палавіну галасаў, выскажаўшы быву тым, што

другую падставу палавіну нацыянальнай агульнасці.

Трэба адцеміць, што гэты пленум ад-

як правіла, заўсёды падчас галасавання, бываўся бяз ўзделу туркестанскай арга-

ніі паддайме руку там, дзе ѿ Расейцы, нізайца «туркелі». Так як старшыня ген-

існавала тады запраўдная небясьпека, тае арганізацыйны між істотнага хадзьбы падставу

запраўдайна бальшыню галасаў. Дык Ар-

мянцы і галасавалі за Гулай, але, зусім

другую падставу палавіну нацыянальнай агульнасці.

Случчына — краіна сельскай гаспа-

даркі, таму і прымісловасць тут на

мела шырокага і разнастайнага раз- віцця. Квітні

Літаратурны Дадатак

Зустрэчы з Янкам Купалам

АД РЭДАКЦЫІ: Украінскі журнал «Нові Дні», што выхадзіць у Торонто (Канада), у нумары 35 за сінэжань 1952 год памяцьцю ўрэйкі з успаміну савецкага юркінскага пісьменніка Тэрэна Масенкі п. н. «Зустрэчы з Янкам Купалам», які бы спачтана надрукаваны ў чэрвонскім нумары кіеўскага журналу «Вітчызна». Масенка, блізкі асабісты прыяцель Купалы й перакладальнік ягоных вершав, дае шмат цікавых і нядавамых нашаму эміграцыйнаму грамадзянству фактаў з апошняга перыяду жыцця нашага вялікага паэты, а таму ніжэй перадрукоўвае размыткі ўрэйкі, якія, бяспречна, будуть цікавымі для беларускага чытача. Цытаты вершав Купалы, што прыводзяцца ў успаміне, пакідаем у юркінскім перакладзе, каб паказаць чытачу, як яны гучыць украйнскай мовай, а ў арыгінале, дзеля падтрыманьня, падаём іх пад перакладамі.

ПЕРШЫЯ ЗУСТРЕЧЫ

Паслья першых перакладаў і шчырных перагукаў неўзабаве настала пара ўзаємных адведзін, асабістага знаменства, залатая пара нашай сардочнай дружбы. Вельмі спрыяла гэтай дружбе глыбокое зрадзенне долі нашых народу, вялікая блізіна моваў.

Непарушнаю ѹ шчасливую асноваю гэтай прыложкай дружбы было для нас пачуцьці адзінай раздзімы, што ѿсё вырошчвала і ўзмоцніла ѹ самым жыццем, у змаганні і ѹ працы на карысць народу. Яно ставалася ѿсё больш азмінным і сильным і ѹ творчасці мастакоў.

Кажныя адведзіны Менску былі для нас незабытымі.

Улетку 1928 году ў сталіцу Савецкай Беларусі першай пачехала вялікая група юркінскіх пісьменнікаў. Адзін з нашых паэтаў злажыў тады простиаў чычунью радкі, якія шыбка абляцелі і чэнкі, і разам з беларускім прыяцелем паехалі ѿніз па Дняпры. З гораду

Білорусь ти моя, Білорусь,
Сінькоока сестра Украіни!

Вярнуўшися да тадышніх сталіцы Украіны — Харкава, нашыя пісьменнікі тыхдні ѡса два расказвалі, молада ѹ захопленна, пра свае беларускія ўржаньні: пра беларускія елкі й соны, пра тэатр й народную песеньню, пра сарты і народную падарожжку і для Беларусі, і для нас было надзвычайна цікавым, памятным назыўсёдым.

Але трэба вярнуцца да нашага пера-

бываўніцтва ў сталіцы Беларусі ў прыго-

жу, сінэжную зіму 1928 году... Мы

знаёмліся з беларускай культурою і

мастацтвам па-маладому жадна, звой-

страва цікавасцю і любоўю. Доўга і

лікім дубе пераплылі цераз парогі і

сплынліся на некалькі дзён калі Хар-

тыцы, дзе пачыналася першая праца на

вялізарной будове Днепральстану...

Гэта супольнае падарожжка і для Бел-

арусі, і для нас было надзвычайна ці-

кавым, памятным назыўсёдым.

Хутка паслья таго ў украінскай прэсе з'явілася ці маля вершаў-прысьвячэннія, перакладаў, нарысаў пра Беларусь.

У тых гады ў Менску вельмі ўважна

прыслухаўшася да таго жывога юр-

кінскага белагаспада. Бадай што ѿсё вер-

шы ѹ нарысы, прысьвячаныя жыццю

маладой Савецкай Беларусі, былі пера-

кладаны і друкаваны ў беларускіх

журналах.

Група нашых маладых паэтаў адве-

дала Менск узімку таго-ж года. Да

складу «лірычнай», як мы жартавалі, дэлегацый ўваходзілі П. Усенка,

О. Данчонка, О. Кундзіч. Дзесяць дзён

перабываўніцтва ў Беларусі напаўнілі

есця ѹ складаным вялікім

захопленнем.

Дзесяць дзён

Беларусы ў съвеце

У Францыі

З МАЛІТВАЙ У МОРАНЖ — КРЭАНЖ (МОЗЭЛЬ)...

У зямельку, за скарбы якой свараца пастырскай працы. Хто яе прапушчае, два найбóльшыя народы Эўропы, — у той трапіць, як съвтар, і як праваднік правінцію Лётарынгію загнаў жудасны народу. Апрача сем'ёй беларускіх ды лёс тэатры выгнанцаў з сваіх родных украінскіх былі часта сем'і Сэрбаў, на бáцькаўшчыну, у тым ліку Беларусаў, вет Грэжай, Чэхай ды машаныя сужэніцтвы. І гэтым разам асталося ў міне ёсць тых, куды дасягнула чырвоная рукаў Антыхрыста.

Народы гетыя нисць з сабою ня толькі мову сваю, звычай й абычай ды родную культуру, але і родную веру сваіх Беларусы і Беларуса наша...

Бáцьку ў глыбокую рэлігійную й на-

ды дарогу выгнанцаў значаць крыжкамі цыяніланую веру, вялікую ахварынсці

сваіх каплічак і цэрквой, дзе толькі і адданы ёсць свайму роднаму, бáцьку ёсьцьмагчымасці на гэта, дзе зъбяроща і ў хранічным стане сэрвізм, людзей вольных на вольнай зямлі Францыі, а

ўсё-ж вечна сагнутых дугою перад падзякуючы энергіі высокадастойнага і нам, вечна на службе чужому, пад страхом, бытуючымага а. пратаярэя Т. Гаврыкі хам перад сваім родным... Але сваі

ды пабожнік ахварынсаці вернікаў Украінцаў і Беларусаў пастаўша сэрцу любая,

І так нядайна ў васідродку Моранж, на

вялікае съвтара Богаяўлення (нашае вялікае съвтара Вадасвяціце) быў я, каб

саборна адправіць Божыя Службы, ась-

вядці дамы хрысьціянскім абычаем ды

адведаць сваіх родных кроўных братоў

Беларусаў.

Два дні ад паўдня да познага вечара

адчыніліся шырака падбожна рукою дзіверы дзесяткі памешканій казармовых блéкаў і работніцкіх пасёлкаў. Хі-

ліліся пакорна сівая галовы ўжо ня ма-

да дражыўшых ды ясныя галоўкі дзе-

так над крыжамі Збаўцы пад крапламі

съвтара. Вялікая колькасць хворых

ды змораных падземнай працы радасна

ажыўлялася съвятою вадою. Гутаркі, бе-

ды, клопаты, успаміны, а ўсёды — туга

і надзея. Надзвычайная гэта форма душ-

A. Аўген Смарчічок
Съвтар БАПЦ у Бэльгіі

СВЯТА КАЛЯДАУ У АРГЕНТЫНЕ

СВЯТА КАЛЯДАУ У АРГЕНТЫНЕ

У жыцьці Беларусаў у Аргентыне ў- ў сваій прамове зъвярнуў увагу на роз- вайшло ў традыцію супольна абходзіць ніцы й абставіны, у якіх Беларусы

каляднія съвтары, і так гэты год ужо пя-

ты раз былі ладжаныя Зтуртаваньем

Беларусаў у Аргентыне традыційна каляднія съвтары. Гэтым разам было яно ладжанае ў летувіскім клубе ў суботу 10

студзеня. Управа, дабіраючы чысло, за-

ўсёды бярэ пад увагу, каб як праўаслаў- ныя, гэтак і каталікі малі браць даузел

у съвтараваньні, кожны захоўваючы

свяе абычай, што дае добрыя вынікі й

гарманізуе грамадзкую працу.

Калі ўсе прыступіны занялі месца пры-

адумыслова прыгатаваных сталох, стар-

шыць сп. Ул. Другавец прывітаў ўсіх

прыступін, жадаючы кожнаму ўсёю

найлепшага ў Новы Годзе і адначасна

зъвяртаючы ўвагу на важнасць захаван- ния

свайх традыцій у жыцьці кожнага народу.

Ён падчыркнуў, што пакуль будзець захоўвацца гэтыя традыції,

і неспадзянай лятарадзі, аж які не за-

датуль будзе жыць беларускі народ.

Паслья забраў голас сп. К. Мерляк, які

БУДУЕМ БЕЛАРУСКУЮ АЎТАКЕФАЛЬНУЮ ПРАВАСЛАУНУЮ ЦАРКВУ

Яго Праасьвяцінства архіяпіскап Сяргей назначыў сп. Д. Яцкевіча адміністравальнікам сакратаром у спраўах БАПЦ на Аўстралію ў Нова-Зеландыю, які і ўступіў у свае абавязкі 26.10.52 г.

У Брысбене 23. лістапада 1952 г. паў-

стала Брацтва Съвтара Юр'я БАПЦ пад кірауніцтвам Яго Праасьвяцінства

Уладыкі Сяргея пры прыхадзе ў Сын- ні. Да управы Брацтва былі выбраныя

3 Аўстралія (Мэльбурн).

4) 1 пачак з матарыялам і пісъмовыі

з дзякуюць Вам, а так-жа ўсім беларусам за прыкладам ад Жан. Зтуртаваньня з Аў- стралія (Брысбен).

5) 1 пачак ад сп. Орсы (ЗША) з во-

праткаю.

6) 1 пачак ад сп. Юрэвіча (ЗША) з во-

праткаю.

7) 1 пачак ад сп. Родзькі (ЗША) з во-

праткаю.

8) 1 пачак ад сп. Барт. (Нямеччына) з во-

праткаю.

9) 3 пачкі ад Жаночага Зг. з Кліўленд (ЗША) з вопраткаю.

10) 3 пачкі ад ЗБМА (ЗША) з вопрат-

каю.

11) 6 пачкі ад Жаночага Зтуртавань-

ня з Нью-Ёрку (ЗША).

12) 3 пачкі ад ЗБВБ, аддзел Манчэ-

стэр з новымі цэннымі речамі.

Жаночага Зтуртаваньня пераслала по-

што для патрабуючых беларусаў 48 па-

чакаў, 10 раздала беспасярэдна. Скары-

Як загінуу «Бісмарк»

(Заканчэнне)

гельцы акружоюць. Водгукі спрэчак між адм. Лёйтэнам і капітанам Ліндэманам нікто ня верыў, што «Бісмарк» зьяўляецца іх непакоіт таксама. Цераз зачыненыя дзверы чуліся ашалелыя крыкі адмірала. Ліндэман зайды падчыркіў, што «Бісмарк» знаходзіцца ў сучасной хвіліне. Ангельчына, гаварыў ён, зъбіраў ўсе свае найбóльшыя сілы, каб толькі зънішчыць «Бісмарк». Патрэбна як найхутчай уцягчыца і хавацца ў найбліжэйшым нямецкім порце. Адмірал супраціўляўся, як мог. Ён, наперакор усім, працаваў новыя перамогі. І гэтае сваё пачуцьцё ён з гаражнай перадаваў цэламу экіпажу. Та-кім манерам яму ўдалося здабыць даверу ўсіх падуладных.

Назаўтрае, так як прадбачыў Ліндэман, бытанская эскадрыя паявілася на кругазоры. Вакол «Бісмарка» зънішчальныя крэзы і бамбазы гудзелі, як чырви. Гі-драліны «Свортфіш» з Рояль Нэві знайшлі сваю дабычу. Знайшоўшы яе, адзін з аднымі пікавалі над «Бісмаркам», апускаючы свае тарпеды. Адна тарпеда падпала ў самы цэнтр, другая трохі вышэй павільёну, развуздаючы вузлы сувязі. Усе шкоды былі невялікі мі і магчымымі да направы. Аднак пад-вітранымі атакамі не прыйшлі дарэма. Ёны вельмі моцна разілі мараль маладых матросаў. Гэта была першая прычына замены трыумфу на безнадейнасць.

Капітан Ліндэман, сабраўшы людзей, абвесьціў, што рашучае змаганье для іх нязбядненне. Помоччы немецкіх подводных лодак і эскадрылія ўмёць загарантаваць. Паслья яго прамаўліў адмірал.

Адмірал заклікаў горда змагацца да апошніх каплі крыўі. «Няхай жыве флю-рар, кіраўнік немецкага флоту!» — кри-чы слова былі для моладзі забіаючымі. Аднак яму нікто больш ня веруў.

Пачало съвітаць. Ледзяная веџа бу-рый паверхню аkiні, і, таксама, марозі безнадейнаў на параплаве «Бісмарка». «Ронднай» і «Жорж V» — найбліжэйшыя параплавы распалажыліся вакол «Бісмарка», як ганынё сабак вакол раненага мяждыведя. Адзін з аднымі вы-бітымі пункты сувязі.

Пачало съвітаць. Ледзяная веџа бу-рый паверхню аkiні, і, таксама, марозі безнадейнаў на параплаве «Бісмарка».

«Ронднай» і «Жорж V» — найбліжэйшыя параплавы ангельскага венінага флоту — знаходзіліся на адлегласці некалькіх міліяў.

Паслья яго прамаўліў, што рабіла жудаснае ўражанне на кожным. Масы ашалелых матросаў, каб забіацца ад мінаў, ціснуліся пад памост. Але сходы былі перапо-неніемі, тымі, якія ціснуліся на памост, каб забіацца ад вады.

З мамонтам, калі толькі параплава атаварвалася над вадой, матросы начали кідацца ў ледзяное море і там змагаліся зъяўшчы з усіх мін, якія былі на памосте.

Некаторыя ангельскія параплавы пры-пильнілі на помач топельнікам, але было заалімаванае прыбліжэнне немецкіх падводных лодак, і яны павініны былі хутка аддадзіцца, пакідаючы змагаючыхся з ледзінамі хвалімі.

У цэнтры сіламі, што некаторыя матросы былі дашчэнту абараныя з вонраткі. Крыкі ўнікальных трупін, рабілі ўсе настапнага.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Некаторыя матросы трахаліся ўсіх, каб рабіць жудаснае ўражанне на кожніх.

Нек